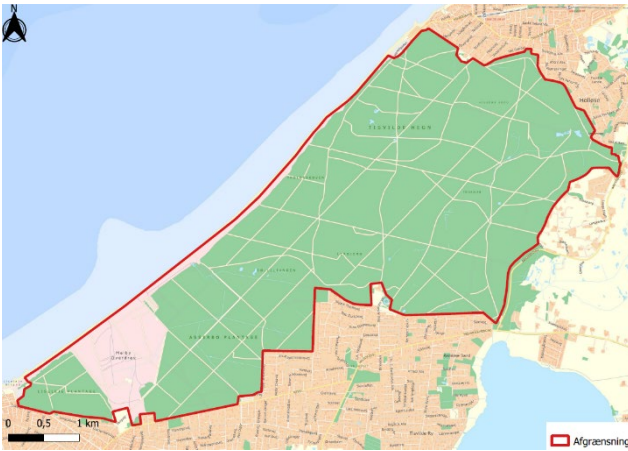

Mulig Naturnationalpark Tisvilde Hegn

Figur 1. Forslag til mulig Naturnationalpark Tisvilde Hegn på 1857 ha.

Natur

Tisvilde Hegn udgør sammen med Asserbo Plantage, Liseleje Plantage og Melby Overdrev et stort sammenhængende plantagekompleks på ca. 2000 ha beliggende ud til Kattegat. Karakteristisk for området er det kystnære, stærkt kuperede flyvesandslandskab præget af sandflugten.

Området er karakteriseret ved en særegen mosaiknatur og -struktur, hvor skovbevoksede arealer veksler med større og mindre lysåbne områder, tørvemoser og søer. Skovene domineres af nåletræer, og et særkende er de store arealer domineret af lysåben skov med skovfyr og birk. Nåleskovsarealet omfatter i dag godt 35 ha af de oversøiske træarter sitkagran (31 ha) og contortafyr (4 ha), som skal afvikles på sigt.

I områder, hvor sandlaget ikke er så tykt, findes der større indslag af løvtræer. I mange bevoksninger ses stor strukturel variation både mht. træarter og alder.

Skovene er for en række arter blandt de vigtigste på Sjælland. I de gamle skovfyr-bevoksninger i Tisvilde Hegn findes en botanisk særegen og værdifuld urteflora. I skovfyr-bevoksningerne kan selsåning af bøg og rødgran på sigt udgøre en trussel mod skovfyren og den specielle bundflora.

I den vestlige ende af Tisvilde Hegn ligger Melby Overdrev, der er Sjællands største hede og rig på arter tilknyttet den lysåbne natur.

Områdets historie

Tisvildes flyvesandslandskab er især præget og skabt af den store sandflugt, som hærgede området i 1500- til 1700-tallet. Plantagerne er tilplantet over en 100-årig periode fra år 1800 til kort før år 1900.

Beskrivelse af området

Området fremstår som en mosaik af lysåben natur og skov med en stor mangfoldighed af naturtyper.

	Nuværende anvendelse i ha
Løvskov	332
Nåleskov	1225
Lysåben natur	291
Våde naturtyper	9
Total	1857
Hegnslængde	15 km

Særlige arter

Tømmermand, Linnea og hvepsevåge samt en række truede arter som f.eks. løvetandsspinder. Derudover den globale truede blank gæstemyre, samt bilag IV-arter som stor vandsalamander og en række arter af flagermus.

Helårsgræsning

Med den sandede, næringsfattige jordbund, som dominerer i store dele af området, og de mange truede arter knyttet til blomster, er det imidlertid et vigtigt opmærksomhedspunkt, at der opnås en tilpas skånsom afgræsning. For hård græsning vil kunne udrydde flere truede arter, f.eks. nogle af sommerfuglene.

Infrastruktur

Der er enkelte vejstrækninger i området, hvor offentlig bilkørsel er tilladt. Det vil være nødvendigt, at opretholde og løbende sikre en velfungerende infrastruktur i form af veje pga. stor risiko for naturbrande.

Naturlig hydrologi

Både i Asserbo Plantage og Tisvilde Hegn findes der større områder med tørvemose, der er registreret som habitatnaturtypen skovbevokset tørvemose. Det stedvis meget tykke sandlag har betydet, at andelen af vådområder, søer og moser generelt er meget lille i Tisvilde Hegn.

Friluftsliv

Området benyttes meget af beboere både fra hele hovedstadsområdet og fra de vidtstrakte sommerhusområder. I området er anlagt et 30 km langt mountainbike spor ligesom der findes et stort og veludviklet ridestinet. Derudover benyttes området hyppigt til større, organiserede aktiviteter – herunder mountainbike løb, ridning, triatlon og orienteringsløb. Liseleje Plantage er i dag udlagt som hundeskov og er meget velbesøgt til netop dette formål.

I umiddelbar tilknytning til den mulige naturnationalpark findes der statsejede arealer ved Valby Hegn, Aggebo Hegn m.fl., hvor udførelse af friluftaktiviteter samt udbygning af friluftsfaciliteter også kan finde sted.

Arrondering og ejendomsstruktur

Hele området er statsejet og er meget velarronderet. På store stræk grænser Tisvilde op til sommerhusområder, og antallet af skelnaboer er derfor betragteligt.

Af særlige opmærksomhedspunkter bør nævnes områdets store og forskelligartede rekreative interesser – herunder hundeskoven i Liseleje Plantage, samt den omfattende færdsel til stranden fra oplandet. I arbejdet med etablering af en mulig naturnationalpark vil det således være vigtigt, at der er særlig fokus på at tage hensyn til og sikre, at hegn og græsning bedst muligt forenes med områdets særlige skelforhold (nærved 300 skelnaboer) og mange rekreative interesser.

Særlige forhold

Der foretages i dag græsning på mindre udvalgte arealer som løber frem til udgangen af 2022, og der er indgået forpagtningsaftaler for græsning på en række arealer som løber frem til udgangen af 2023.

Eksisterende beskyttelse

Området er en del af Natura2000 område nr. 135 ”Tisvilde Hegn og Melby Overdrev”. En række områder er beskyttet efter §3 i Naturbeskyttelsesloven. Troldeeskoven og Melby Hede er fredet. I forbindelse med projektbeskrivelse og udarbejdelse af forvaltningsplan skal der ses nærmere på forholdet til Natura 2000 målene.

Desuden forventes tiltag i forhold til at hindre tilgroning af brandbælterne, som er vigtige lysåbne levesteder for en række sjældne arter. Rydninger af ikke-hjemmehørende nåletræer forventes at tilgodese rød skovmyre og dermed den globalt truede blank gæstemyre, som lever i skovmyrens tuer. Ligeledes vil fældninger og veteranisering af skovfyr tilgodese billen tømmermand. Udvalgte indsatser kan være nødvendige at udføre tilbagevendende med års mellemrum.

Kulturarv

Området er rigt på fortidsminder. Der forekommer mange fredede bronzealdergravhøje, to langdysser samt Asserbo Slotsruin og ruinerne efter landsbyen Torup, som blev forladt i forbindelse med sandflugten. Desuden er sanddigerne og -grøfterne, som blev anlagt i Tisvilde Hegn i arbejdet med at bekæmpe sandflugten i området, i dag fredede. Antallet af fortidsminder i Tisvilde Hegn vil medføre en større løbende overvågning med henblik på konstatering og evt. reetablering af skader på diger og fortidsminder.